

Aalborg Universitet

AALBORG UNIVERSITY
DENMARK

Multi-Attribute Distributed Generation Planning in a Micro-Grid Considering Uncertainty Conditions

Ghasemkhani, Amir; Setareh, Mohammad; Anvari-Moghaddam, Amjad; Parvizi-Mosaed, Mehdi ; Rahimi-Kian, Ashkan

Published in:

Proceedings of the 21st Iranian Conference on Electrical Engineering (ICEE)

Publication date:
2013

[Link to publication from Aalborg University](#)

Citation for published version (APA):

Ghasemkhani, A., Setareh, M., Anvari-Moghaddam, A., Parvizi-Mosaed, M., & Rahimi-Kian, A. (2013). Multi-Attribute Distributed Generation Planning in a Micro-Grid Considering Uncertainty Conditions. In *Proceedings of the 21st Iranian Conference on Electrical Engineering (ICEE)* (pp. 1-6)

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal -

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us at vbn@aub.aau.dk providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

برنامه ریزی توسعه واحدهای تولید پراکنده در یک ریز شبکه بر اساس آنالیز سلسله مراتبی و با در نظر گرفتن عدم قطعیتها

امیر قاسم‌خانی، محمد ستاره، امجد انوری مقدم، مهدی پرویزی مساعد و اشکان رحیمی کیان
دانشگاه تهران، دانشکده مهندسی برق و کامپیوتر
a.ghasemkhani@ut.ac.ir

چکیده - این مقاله به بررسی برنامه‌ریزی توسعه واحدهای تولید پراکنده در یک ریز شبکه نمونه با در نظر گرفتن عدم قطعیتها پرداخته است. ابتدا با برنامه‌ریزی یک ریز شبکه و مقداردهی اولیه آن، از میان تعداد زیادی از طرح‌های پیشنهادی توسط نرم افزار HOMER، تعدادی از طرح‌های مناسب‌تر که طیف گسترده‌ای از منابع تولید پراکنده و حالت‌های عملکردی متنوع را در بردارد، انتخاب می‌گردد و هر کدام از طرح‌ها طبق روش تصمیم‌گیری چند معیاره، آنالیز سلسله مراتبی (AHP) و بر اساس معیارهای فنی، اقتصادی و زیست محیطی برای دو دیدگاه مختلف بهره-بردار شبکه که وظیفه‌ی تأمین امنیت و پایداری شبکه را برعهده دارد و شرکت برق که وظیفه‌ی تأمین انرژی و تحویل برق به مشترکین را دارد رتبه بندی می‌شوند و سپس بهترین طرح انتخاب می‌شود. در گام بعدی اثر عوامل نایقین در معیارهای مقاوم بودن، انعطاف پذیری و ریسک پذیری طرح‌ها جهت انتخاب طرح‌های برتر مورد بررسی قرار می‌گیرد.

کلید واژه- آنالیز سلسله مراتبی، تولید پراکنده، تصمیم‌گیری چند معیاره، ریز شبکه

۱- مقدمه

بهترین طرح‌ها را در یک ریز شبکه شامل سه منبع تولید پراکنده تعیین نموده‌اند و فقط انواع حالات ترکیبی از ظرفیت این منابع را بر اساس معیارهای عدم قطعیت رتبه بندی کرده‌اند و معیارهای زیست محیطی، فنی و اقتصادی را در نظر نگرفته‌اند. در مرجع [۳-۴] دو روش برای انتخاب چند معیاره برای طراحی مورد نظر معرفی شده است.

در این مقاله برنامه‌ریزی واحدهای تولید پراکنده با در نظر گرفتن سه معیار زیست محیطی، فنی و اقتصادی برای طرح‌هایی که از شبیه‌سازی در نرم افزار HOMER انتخاب شده‌اند، انجام می‌شود. این طرح‌ها از دو دیدگاه بهره‌بردار شبکه که وظیفه‌ی تأمین امنیت و پایداری شبکه را برعهده دارد و شرکت برق که وظیفه‌ی تأمین انرژی و تحویل برق به مشترکین را دارد، وزن-دهی می‌شوند و سپس بر اساس روش AHP رتبه بندی می‌شوند و بهترین طرح‌ها انتخاب می‌شود. در قسمت بعد، معیارهای نایقینی نیز به مسئله اضافه شده و روند فوق تکرار می‌شود تا تأثیر عوامل نایقینی که در برنامه‌ریزی توسعه تولیدات پراکنده بسیار مهم و تأثیرگذار هستند، مشاهده و بررسی شود.

۲- روش AHP برای انتخاب بهترین طرح

روش AHP یک روش تصمیم‌گیری چند شاخصه‌ای است

برنامه‌ریزی واحدهای تولید پراکنده با در نظر گرفتن عوامل نایقینی یا همان عدم قطعیتها و قیود مختلف، یک مسئله‌ی بهینه‌سازی چند هدفه است که حل آن بسیار پیچیده و مشکل می‌باشد. برای یافتن بهترین جواب برای چنین مسائلی نیاز به روشی است تا بتوان اهداف مختلف را باهم مقایسه کرد و بهترین جواب را با در نظر گرفتن همه‌ی عوامل بدست آورد. تکنیک‌های مختلفی در زیرشاخه‌ی روش‌های "تصمیم‌گیری چند معیاره" برای این امر وجود دارد. روش AHP^۱ که در این مقاله استفاده شده است، از جمله‌ی این روش‌ها می‌باشد. برای برنامه‌ریزی واحدهای تولید پراکنده باید معیارهای مختلفی مانند زیست محیطی، فنی و اقتصادی به همراه عدم قطعیتها در نظر گرفته شود. این معیارها از دیدگاه تولیدکننده، مصرف کننده و بهره‌بردار شبکه از درجه‌ی اهمیت متفاوتی برخوردار هستند و لذا در وزن دهی طرح‌ها به صورت متفاوت عمل می‌کنند. طرح‌های متفاوت در مرجع [۱] بر اساس معیار میانگین و انحراف معیار مقایسه شده‌اند اما انتخابی برای بهترین طرح صورت نگرفته است. نویسندگان در مرجع [۲] بر اساس مجموعه جواب Pareto

¹ Analytic Hierarchy Process

نسبت به سایر واحدهای تولیدپراکنده بیشتر است و در اکثر مواقع استفاده از این نوع واحدها مقرون به صرفه نیست. البته در سوی دیگر به دلیل پاک بودن انرژی تولیدی سیستم فتوولتائیک به لحاظ زیست محیطی بسیار مناسب می‌باشد. نکته‌ی دیگری که در مورد استفاده از سیستم فتوولتائیک باید در نظر داشت بحث عدم قطعیت در تولید انرژی این واحد تولیدی است که با میزان تابندگی خورشید نسبت مستقیم دارد.

• توربین بادی

توربین بادی استفاده شده در ریز شبکه از نوع BWC Excel-S و تولید کننده‌ی برق متناوب می‌باشد. به طور کلی هزینه سرمایه‌گذاری برای توربین بادی به نسبت سیستم فتوولتائیک پایین‌تر است و همانند آن دارای معیارهای زیست محیطی مناسبی می‌باشد. بحث عدم قطعیت برای توربین بادی به دلیل تغییرات سرعت باد و در نتیجه تغییرات توان خروجی توربین بادی بسیار مهم می‌باشد.

• دیزل ژنراتور

دیزل ژنراتورها نوعی دیگر از واحدهای تولیدپراکنده هستند که قابلیت روشن شدن در زمان بسیار کوتاه را دارند. به همین جهت در زمان‌های اضطراری برای تولید انرژی مورد استفاده قرار می‌گیرند. البته این واحدها معیارهای زیست محیطی مناسبی ندارند. پارامتر عدم قطعیت در دیزل ژنراتور قیمت گازوئیل در نظر گرفته می‌شود.

• میکروتوربین

میکروتوربین‌ها از دو واحد حرارتی و الکتریکی تشکیل شده‌اند. این واحدها از لحاظ زیست محیطی وضعیت مناسب‌تری نسبت به دیزل ژنراتورها دارند. سوخت مورد استفاده در میکروتوربین‌ها گاز طبیعی می‌باشد که آلودگی کمتری نسبت به سوخت دیزل دارد. پارامتر عدم قطعیت در میکروتوربین قیمت گاز طبیعی در نظر گرفته می‌شود.

• باتری

باتری مورد استفاده در این شبیه‌سازی از نوع Surratte 6CS25P می‌باشد که انرژی مازاد در شرایط کم باری را ذخیره می‌کند و در ساعات اوج بار و افزایش قیمت بازار، به شبکه تحویل می‌دهد.

• مبدل

در ریز شبکه‌ها به دلیل اینکه واحدهایی وجود دارد که برق تولیدی آنها DC است (سیستم فتوولتائیک، باتری و بعضی مدل‌های توربین بادی) لذا باید از یک مبدل دو سویه برای اتصال

که در آن معیارهای مختلف وزن‌دهی می‌شوند و سپس بهترین گزینه انتخاب می‌شود. برای اینکار از نرم افزار Expert Choice استفاده شده است و ضرایب وزنی مستقیماً بطور مستقل و عددی بین صفر تا یک وارد نرم افزار شده‌اند. ضریب وزنی نهایی هر یک از طرح‌ها بر اساس تابع هدفی که در رابطه‌ی (۱) نشان داده شده است، بدست می‌آید.

$$OF(u_1, u_2, \dots, u_n) = \sum_{i=1}^n c_{l,i} w_i \quad (1)$$

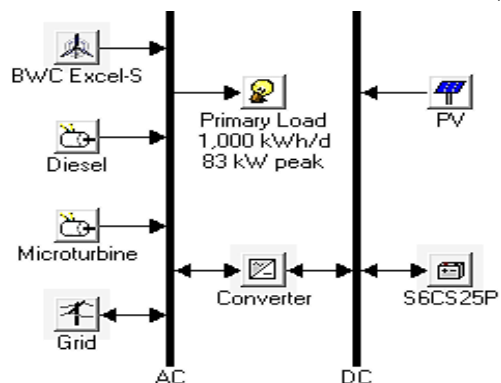
w_i ، ضریب وزنی هر یک از معیارها نسبت به دیگر معیارها و $c_{l,i}$ ، ضریب وزنی هر طرح برای معیار l ام است. واضح است که مجموع ضرایب وزنی معیارها برای هر طرح و همچنین مجموع ضرایب طرح‌ها باید برابر یک باشد.

$$\sum_{i=1}^n w_i = \sum_{l=1}^m c_{l,i} = 1 \quad (2)$$

که m ، تعداد طرح‌ها است. هرچقدر مقدار تابع هدف برای هر یک از طرح‌ها بیشتر باشد، طرح مورد نظر از رتبه‌ی بهتری برخوردار خواهد بود.

۳- پتانسیل سنجی اجزای ریز شبکه برای حضور در مسأله‌ی برنامه‌ریزی توسعه

ریز شبکه نمونه‌ای که در کار حاضر مورد استفاده قرار گرفته است بصورت شماتیک در شکل ۱ نشان داده شده است. ساختار کلی این ریز شبکه مبتنی بر واحدهای تولید پراکنده و بارهای محلی می‌باشد که در مد اتصال به شبکه بالادست قادر است عمل نماید. المان‌های استفاده شده برای پیاده‌سازی این ریز- شبکه عبارتند از: توربین بادی، سیستم فتوولتائیک، میکروتوربین، دیزل ژنراتور، باتری، مبدل و لینک ارتباطی با شبکه بالادست.

شکل ۱: ساختار ریز شبکه‌ی نمونه

• سیستم فتوولتائیک

به طور کلی هزینه سرمایه‌گذاری در سیستم فتوولتائیک

باس‌های DC به AC و تبادل توان بین آنها استفاده کرد.

۴- مشخصات المان‌های ریزشبکه

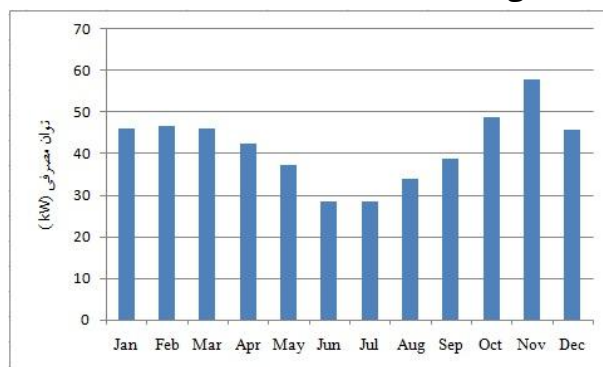
مشخصات هزینه‌ی المان‌های موجود در ریزشبکه در جدول

۱ نشان داده است [۵].

جدول ۱: هزینه المان‌های موجود در ریز شبکه

نوع منبع انرژی	هزینه‌ی تعمیر و نگهداری (\$/kw.yr)	هزینه‌ی جایگزینی (\$/kw)	هزینه‌ی سرمایه گذاری (\$/kw)
فتوولتائیک	۷۰	۶۰۰۰	۷۰۰۰
توربین بادی	۳۰	۱۲۰۰	۱۵۰۰
دیزل	۱۷۵/۲	۳۰۰	۴۰۰
میکروتوربین	۹۶/۳۷	۷۵۰	۸۰۰
میدل	۱۰	۷۰۰	۷۰۰
باتری	۲/۱۶	۹۴/۴	۱۲۰

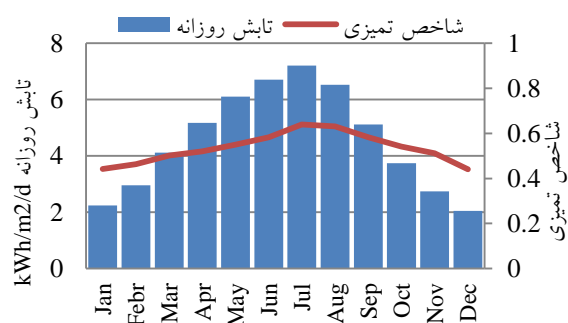
انتخاب‌های موجود برای سایزینگ سیستم فتوولتائیک، توربین بادی، دیزل ژنراتور، میکروتوربین و باتری بصورت kW ۰،۳۰،۶۰،۹۰ و برای باتری kWh ۰،۳۴/۷، ۵۸/۲، ۲۰/۸۲، ۶/۹۴، ۰،۲۵،۷۵،۱۰۰ می- باشد. پروفایل بار ماهانه در شکل ۲ نشان داده شده است. میانگین بار مصرفی ۱۰۰۰ kWh/day و اوج بار مصرفی سالانه ۸۳ kW می‌باشد.

شکل ۲: متوسط بار مصرفی ماهانه در یک سال

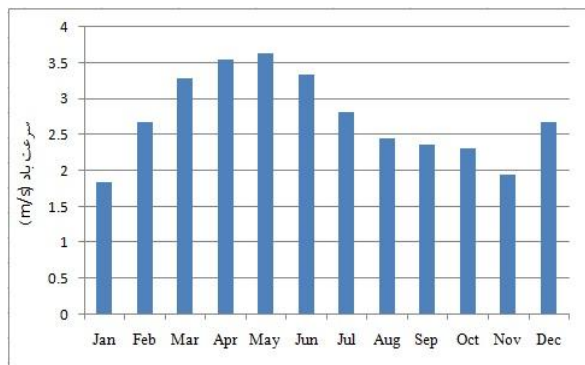
منحنی تابش روزانه و شاخص تمیزی که می‌توان از تابش

خورشید دریافت کرد در شکل ۳ نمایش داده شده است.

شکل ۳: منحنی تابش خورشید در یک سال

منحنی فوق از سایت NASA گرفته شده و برای طول و عرض جغرافیایی تهران می‌باشد [۶]. همچنین اطلاعات مربوط به سرعت باد از سایت فرودگاه مهرآباد اخذ شده و در شکل ۴ نشان داده شده است. متوسط سرعت باد سالیانه ۲/۷۴ m/s می- باشد [۷].

شکل ۴: متوسط سرعت باد ماهیانه در یک سال

ضرایب جریمه‌ی آلودگی‌ها در جدول ۲ داده شده است. قیمت سوخت دیزل و میکروتوربین به ترتیب بر اساس نرخ قیمت گازوئیل و گاز طبیعی در ایران محاسبه شده و برابرند با: \$/L ۰/۲۸۵ و \$/m3 ۰/۱۶۴ [۸].

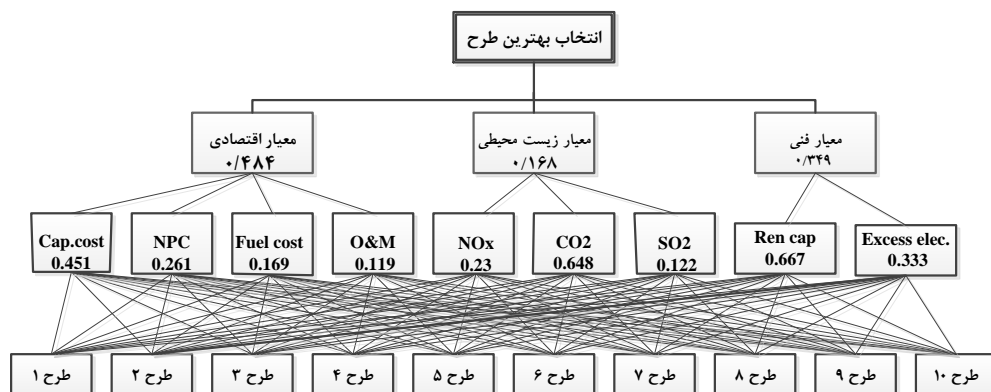
جدول ۲: ضرایب جریمه‌ی آلودگی‌ها

NO _x (\$/t)	SO _x (\$/t)	PM (\$/t)	HC (\$/t)	CO (\$/t)	CO ₂ (\$/t)
۱۰۰۰	۷۵۰	۱۰	۸	۱۲۵	۲/۸۷۵

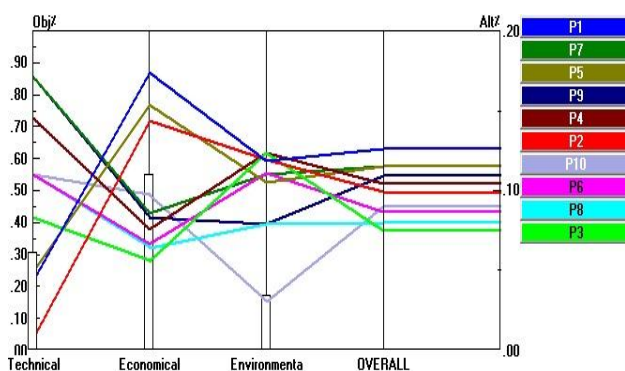
قیمت پایه‌ی خرید و فروش به شبکه بر اساس سه نرخ کم‌باری، میان‌باری و پرباری در ایران می‌باشد که به شرح جدول ۳ می- باشند. نرخ خرید از شبکه در تابستان ۱/۲ برابر نرخ خرید پایه در دیگر فصول انتخاب شده است. همچنین برای شرکت برق که مسائل اقتصادی مهم‌تر از مسائل فنی می‌باشد، ضریب وزنی معیار اقتصادی بیش‌تر از فنی است و برای بهره‌بردار شبکه عکس این مطلب صادق است. در یک سطح پایین‌تر همین روند برای زیرمعیارهای هر یک از معیارها هم انجام می‌شود و ماتریس ضرایب مربوطه بدست می‌آید. در پایین‌ترین سطح، هریک از طرح‌ها برای هریک از زیرمعیارها وزن‌دهی می‌شود و ضرایب مربوطه بدست می‌آید که در شکل ۵ درخت AHP و ضرایب وزنی معیارهای بدست آمده بر اساس روند گفته شده، نشان داده شده است.

جدول ۳: نرخ قیمت برق از شبکه

میزان بار	قیمت خرید از شبکه (\$/kWh)	قیمت فروش به شبکه (\$/kWh)
کم باری	۰/۰۱	۰/۰۷۳
میان باری	۰/۰۱۹	۰/۱۰۶
پرباری	۰/۰۳۹	۰/۱۰۶

شکل ۵: درخت سلسله مراتبی روش AHP

شکل ۶: رتبه بندی طرح ها از دیدگاه شرکت برق

طرح هفتم از لحاظ فنی بهترین طرح و از لحاظ اقتصادی طرح دوم می باشد، زیرا هزینه‌ی سیستم فتوولتائیک نسبت به بقیه‌ی المان ها بیشتر است و در مجموع یکی از بهترین طرح‌ها است. طرح شماره‌ی یک از لحاظ اقتصادی بهترین طرح است زیرا سلول خورشیدی و توربین بادی که هزینه‌ی ساخت زیادی دارند را شامل نمی‌شود و از لحاظ زیست محیطی هم در رتبه‌ی مناسبی قرار دارد. از دیدگاه بهره بردار شبکه، معیارهای فنی مهم‌تر از دیگر معیارهاست، بنابراین باید ضریب وزنی بالاتری نسبت به بقیه‌ی معیارها داشته باشد. با در نظر گرفتن این موضوع، ماتریس AHP برای این معیارها را اصلاح کرده و ضریب وزنی معیارهای فنی، اقتصادی و زیست محیطی را به صورت جدول ۶ بدست می‌آوریم و دوباره طرح‌ها را رتبه بندی می‌نماییم که در جدول ۷ نشان داده شده است.

جدول ۶: ماتریس AHP از دیدگاه بهره بردار شبکه

بهره بردار شبکه	زیست محیطی	اقتصادی	فنی
فنی	۲	۰/۵	۱
اقتصادی	۳	۱	۲
زیست محیطی	۱	۰/۳۳	۰/۵
کل	۰/۲۴۹	۰/۱۵۷	۰/۵۹۴

۵- نتایج شبیه‌سازی در حالت پایه

ماتریس AHP برای معیارهای بالاترین سطح از دیدگاه شرکت برق در جدول ۴ ارائه شده است.

جدول ۴: ماتریس AHP از دیدگاه شرکت برق

شرکت برق	زیست محیطی	اقتصادی	فنی
فنی	۲	۰/۵	۱
اقتصادی	۳	۱	۲
زیست محیطی	۱	۰/۳۳	۰/۵
کل	۰/۱۶۸	۰/۴۸۴	۰/۳۴۹

زیر معیارها به دو دسته معیار مثبت و منفی تقسیم بندی می‌شوند. معیارهای مثبت و منفی به ترتیب معیارهایی هستند که هرچه مقدار بیشتر و کمتری داشته باشند بهتر است. مثلاً آلودگی‌ها معیار منفی و معیار (Ren.cap) که معرف درصد تولید از انرژی‌های تجدید پذیر به تولید کل انرژی می‌باشد، یک معیار مثبت است. برای معیارهای منفی طرح‌ها بدین صورت وزن دهی می‌شوند که بدترین طرح، وزن صفر و بهترین طرح وزن یک و بقیه‌ی طرح‌ها براساس رابطه‌ی (۳) وزن دهی می‌شوند. به همین ترتیب معیارهای مثبت بر اساس رابطه‌ی (۴) وزن دهی می‌شوند.

$$C_i = \frac{\max - value}{\max - \min} \quad (3)$$

$$C_i = \frac{value}{\max} \quad (4)$$

بر اساس جدول طرح‌های منتخب که در پیوست آمده است، Max بیشترین مقدار و Min کمترین مقدار برای معیار مذکور از بین ده طرح و Value، مقدار هر طرح برای معیار مذکور می‌باشد. پس از اعمال محاسبات فوق، رتبه بندی طرح‌ها بصورت نشان داده شده در شکل ۶ بدست می‌آید. همانطور که مشاهده می‌شود طرح شماره هفت و یک، برترین طرح‌ها می‌باشند.

جدول ۷: رتبه بندی طرح‌ها از دیدگاه بهره بردار شبکه

رتبه‌ی طرح	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰
شماره طرح	۷	۹	۴	۶	۸	۳	۱۰	۱	۵	۲

طرح z ام برای عدم قطعیت am و $\overline{\Delta OF}_i$ میانگین تابع هدف z ام برای هشت عدم قطعیت موجود است.

• معیار ریسک پذیری

معیار ریسک‌پذیری یک طرح، مصالحه‌ای بین مقدار متوسط و انحراف معیار توابع هدف آن طرح در سناریوهای مختلف می‌باشد. طبق مرجع [۲] می‌توان برای ریسک‌پذیری ضریبی در نظر گرفت که به آن ضریب ریسک‌پذیری (α) می‌گویند. بر این اساس هر چه این ضریب بزرگتر باشد یعنی تغییرات، ارزش بیشتری دارد و هر چه کمتر باشد، پایین بودن این ارزش را نشان می‌دهد. در این مسأله ضریب ریسک‌پذیری $\alpha = 0.5$ در نظر گرفته شده است. ماتریس ضرایب AHP برای معیارهای انعطاف‌پذیری، مقاومت‌پذیری و ریسک‌پذیری در جدول ۸ نمایش داده شده است. ماتریس ضرایب AHP برای زیر معیارهای فنی، اقتصادی، زیست محیطی نیز همانند قسمت پایه فرض می‌شود.

جدول ۸: ماتریس AHP برای پارامترهای عدم قطعیت

عدم قطعیت	ریسک‌پذیری	انعطاف‌پذیری	مقاومت‌پذیری
مقاومت‌پذیری	۱/۵	۱/۵	۱
انعطاف‌پذیری	۰/۶۶	۱	۰/۶۶
ریسک‌پذیری	۰/۶۶	۱/۵	۱
کل	۰/۳۲۵	۰/۲۴۸	۰/۴۲۶

با تشکیل مجدد درخت سناریوها و انجام محاسبات سلسله مراتبی، رتبه‌بندی طرح‌ها مطابق نتایج نشان داده شده در جداول ۹ و ۱۰ بدست می‌آید. همانطور که مشاهده می‌شود طرح شماره‌ی پنج در دو معیار در رتبه‌ی اول قرار دارد و در مجموع هم در رتبه‌ی اول قرار می‌گیرد. طرح‌های شماره هفت و یک نیز در رتبه‌های بعدی قرار می‌گیرند. طرح شماره‌ی پنج طرحی است که شامل توربین بادی، میکروتوربین، مبدل، باتری و اتصال به شبکه است. این طرح بدلیل اینکه از لحاظ عدم قطعیت فقط پارامتر باد را دارد، بنابراین طرح نسبتاً مطمئنی است، ضمن آنکه از لحاظ انعطاف‌پذیری بعد از طرح‌های شماره ده و هفت قرار می‌گیرد.

۶- نتایج شبیه‌سازی با حضور عدم قطعیت‌ها

در مسائل برنامه‌ریزی توسعه ریزشبکه‌ها، همواره پدیده‌هایی وجود دارند که در گذر زمان تغییر می‌کنند، مانند: قیمت سوخت، سرعت باد، تابش خورشید و غیره. بنابراین طرحی مناسب است که در برابر این پدیده‌ها جواب منطقی بدهد. در این کار، برای سرعت باد عدم قطعیت‌های، 2 و 4 m/sec، برای بار مصرفی سالیانه، 1000 و 1400 MWh/day و برای قیمت سوخت دیزل، 0.285 \$/L و 0.428 \$/L انتخاب شده است که مجموعاً ۸ سناریو را تعریف می‌کنند. بر این اساس یک سطح دیگر به مراحل سلسله مراتبی درخت AHP اضافه می‌شود که معیارهای مدیریت ریسک می‌باشند. این معیارها عبارتند از انعطاف‌پذیری، مقاومت‌پذیری و ریسک‌پذیری. در این قسمت به تعریف هر یک از معیارهای مدیریت ریسک می‌پردازیم.

• معیار مقاومت

طرح‌های مقاوم طرح‌هایی هستند که در اکثر سناریوهای مفروض ظاهر شوند. اگر طرحی برای حالتی از عدم قطعیت‌ها مناسب نباشد، در این صورت مقاومت‌پذیری طرح کاهش خواهد یافت.

• معیار انعطاف‌پذیری

طبق تعریف طرحی را انعطاف‌پذیر می‌نامیم که تغییرات و عدم قطعیت‌های مختلف در آینده را بپذیرد و جواب منطقی به آن دهد، به عبارت دیگر نسبت به حالت پایه تغییرات کمتری داشته باشد. به این منظور طبق مرجع [۲] انحراف معیار طرح‌ها را به عنوان معیار انعطاف‌پذیری می‌پذیریم. انحراف معیار کمتر به معنی طرح منعطف‌تر می‌باشد.

$$Flx_j = \left(\frac{1}{NUS - 1} \sum_{i=1}^{i=NUS} (\Delta OF_{i,j} - \overline{\Delta OF}_j)^2 \right)^{1/2} \quad (5)$$

که NUS تعداد عدم قطعیت‌ها، j شماره طرح، $\Delta OF_{i,j}$ تابع هدف

جدول ۹: رتبه بندی طرح‌ها بادر نظر گرفتن عدم قطعیت از دیدگاه شرکت برق

معیار	رتبه‌ی طرح	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰
مقاومت‌پذیری	شماره طرح	۱-۹	۱۰	-	-	-	-	-	-	-	-
انعطاف‌پذیری	شماره طرح	۱۰	۷	۵	۶	۹	۱	۴	۳	۸	۲
ریسک‌پذیری	شماره طرح	۵	۱	۲	۸	۶	۱۰	۹	۷	۳	۴
مجموع سه معیار	شماره طرح	۵	۷	۱	۶	۹	۲	۸	۴	۳	۱۰

جدول ۱۰: رتبه بندی طرح ها بادر نظر گرفتن عدم قطعیت از بهره بردار شبکه

۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	رتبه ی طرح	معیار
-	-	-	-	-	-	-	-	۱۰	۱-۹	شماره طرح	مقاومت پذیری
۲	۸	۳	۶	۵	۴	۹	۱	۱۰	۷	شماره طرح	انعطاف پذیری
۴	۳	۷	۹	۱۰	۲	۶	۸	۱	۵	شماره طرح	ریسک پذیری
۱۰	۲	۳	۴	۸	۶	۹	۷	۵	۱	شماره طرح	مجموع سه معیار

۷- نتیجه گیری

مراجع

- [1] F. A. Roques, D. M. Newbery, W. J. Nuttall, "Fuel mix diversification incentives in liberalized electricity markets: a Mean-Variance Portfolio Theory Approach", Technical Report, March 2006
- [2] AliZangeneh· ShahramJadid· AshkanRahimi-Kian, "Uncertainty based distributed generation expansion planning in electricity markets", DOI 10.1007/s00202-010-0146-6
- [3] A. P. Agalgaonkar, S. V. Kulkarni., and S. A. Khaparde , Evaluation of Configuration Plans for DGs in Developing Countries Using Advanced Planning Techniques, IEEE Transactions on Power Systems, Vol. 21, No. 2, May 2006
- [4] Noor M Maricar ,Efficient Resource Development in Electric Utilities Planning Under Uncertainty ,Dissertation submitted to the Faculty of the Virginia Polytechnic Institute and State University in partial fulfillment of the requirement for the degree of Doctor of Philosophy ,Aug. 31, 2004.
- [5] GetnetTadesse, "Feasibility Study of Small Hydro/PV/Wind Hybrid System for Off- Grid Rural Electrification in Ethiopia" A thesis Submitted to Addis Ababa Institute of Technology, School of Graduate Studies, Addis Ababa University
- [6] Renewable Energy Resource website: www.eosweb.larc.nasa.gov
- [7] Iran meteorological organization (IRIMO) www.Irimo.ir
- [۸] م مسائلی، س جوادیان، م حقی فام، "ارزیابی منافع زیست محیطی منابع تولید پراکنده و مقایسه هزینه تولید آنها با نیروگاههای حرارتی با در نظر گرفتن تاثیر آلودگی تولیدی بر سلامتی انسان"، بیست و چهارمین کنفرانس بین المللی برق، ۲۰۰۹

در این مقاله از آنالیز سلسله مراتبی برای رتبه بندی طرح- های موجود در برنامه ریزی توسعه واحدهای تولید پراکنده در یک ریزشکه استفاده شد. در حالت پایه، طرحها بدون اعمال عدم قطعیتها ارزیابی شدند که بر اساس نتایج مشخص شد طرحی که از لحاظ اقتصادی بهتر است، همواره نمی تواند بهترین طرح باشد و در مسئله ی برنامه ریزی توسعه باید معیارهای دیگر هم در نظر گرفته شوند. در ادامه کار، عدم قطعیت های موجود در یک برنامه ریزی واقعی در مدلسازی مسأله اعمال و نتایج شبیه سازی متناظراً ارائه شدند. بر اساس نتایج مشاهده شد طرح هایی که در حالت پایه در رتبه های برتر قرار داشتند با در نظر گرفتن عدم قطعیتها نزول رتبه می یابند. این موضوع به این دلیل بود که طرح هایی که در آنها پارامترهای نایقینی وجود دارد در مسأله مدیریت ریسک در رتبه های پایین تری قرار می گیرند و هر چه طرحی دارای عدم قطعیت کمتری باشد طرحی مطمئن تر و قابل اعتمادتر است. همچنین در حل مساله برنامه ریزی توسعه، هرچه معیارهای بیشتری در نظر گرفته شود مسأله به حالت واقعیت نزدیک تر می شود و جواب واقعی تری بدست می آید ضمن آنکه حل مسأله پیچیده تر خواهد شد.

پیوست- ده طرح برتر مستخرج از نرم افزار HOMER

جدول ۴: ده طرح برتر از نرم افزار HOMER

شماره طرح	شبکه (kW)	سیستم فتوولتائیک (kW)	توربین بادی (kW)	دیزل ژنراتور (kW)	میکروتوربین (kW)	باتری (kWh)	مبدل (kW)
۱	۱۰۰	-	-	۶۰	۹۰	-	-
۲	۱۰۰	-	۳۰	۶۰	۹۰	۶/۹۴	۳۰
۳	۱۰۰	۳۰	۳۰	۶۰	۹۰	۶/۹۴	۳۰
۴	۱۰۰	۳۰	-	۶۰	۹۰	۶/۹۴	۳۰
۵	۱۰۰	-	۳۰	-	۹۰	۶/۹۴	۳۰
۶	۱۰۰	۳۰	۳۰	-	۹۰	۶/۹۴	۳۰
۷	۱۰۰	۳۰	-	-	۹۰	۶/۹۴	۳۰
۸	۲۵	۳۰	۳۰	۹۰	-	۶/۹۴	۳۰
۹	۲۵	۳۰	-	۹۰	-	۶/۹۴	۳۰
۱۰	۱۰۰	۳۰	۳۰	-	-	۶/۹۴	۳۰